

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

17. června 2021 *

„Kasační opravný prostředek – Evropský sociální fond (ESF) – Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR) – Částečné zrušení pomoci pro operační programy v České republice – Směrnice 2004/18/ES – Článek 16 písm. b) – Zvláštní vyloučení – Veřejné zakázky na služby, které se týkají programového vybavení určeného pro vysílání“

Ve věci C-862/19 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 26. listopadu 2019,

Česká republika, zastoupená M. Smolkem, O. Serdulou, J. Vlácillem a I. Gavrilovou, jako zmocněnci,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

příčemž dalšími účastnicemi řízení jsou:

Evropská komise, zastoupená P. Ondruškem a P. Arenasem, jako zmocněnci,

žalovaná v prvním stupni,

Polská republika,

vedlejší účastnice v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení E. Regan, předseda senátu, M. Ilešič, E. Juhász (zpravodaj), C. Lycourgos a I. Jarukaitis, soudci,

generální advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vylischnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 29. října 2020,

vydává tento

* Jednací jazyk: čeština.

Rozsudek

- 1 Svým kasačním opravným prostředkem se Česká republika domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 12. září 2019, Česká republika v. Komise (T-629/17, nezveřejněný, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2019:596), jímž Tribunal zamítl její žalobu znějící na zrušení prováděcího rozhodnutí Komise C(2017) 4682 final ze dne 6. července 2017, kterým se ruší část pomoci Evropského sociálního fondu pro operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost v rámci cílů „Konvergence“ a „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ v České republice a část pomoci Evropského fondu pro regionální rozvoj pro operační programy Výzkum a vývoj pro inovace v rámci cíle „Konvergence“ v České republice a Technická pomoc v rámci cílů „Konvergence“ a „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ v České republice (dále jen „sporné rozhodnutí“).

Právní rámec

Směrnice 92/50/EHS

- 2 Článek 1 písm. a) bod iv) směrnice Rady 92/50/EHS ze dne 18. června 1992 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na služby (Úř. věst. 1992, L 209, s. 1; Zvl. vyd. 06/01, s. 322), která byla zrušena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby (Úř. věst. 2004, L 134, s. 114; Zvl. vyd. 06/07, s. 132), stanovil:

„Pro účely této směrnice:

- a) ‚veřejnými zakázkami na služby‘ se rozumí zakázky sjednané písemně úplatnou smlouvou mezi poskytovatelem služeb a zadavatelem, s výjimkou:

[...]

- iv) smluv za účelem koupě, vývoje, výroby nebo účasti na výrobě programového materiálu vysílacími společnostmi a smluv na poskytnutí vysílacího času“.

Směrnice 2004/18

- 3 Bod 25 odůvodnění směrnice 2004/18, která byla zrušena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18 (Úř. věst. 2014, L 94, s. 65), ale je *ratione temporis* použitelná na projednávanou věc, zněl:

„Zadávání veřejných zakázek na určité audiovizuální služby v oblasti vysílání by mělo brát v úvahu význam kulturních a sociálních aspektů, což činí [které činí] použití pravidel pro zadávání zakázek nevhodným. Z tohoto důvodu je třeba stanovit výjimku pro veřejné zakázky na služby, jejichž cílem je nákup, příprava, výroba nebo společná výroba hotových programů, a jiné přípravné [služby], jako jsou služby týkající se scénářů nebo uměleckých představení nezbytných pro výrobu programu, a pro zakázky týkající se vysílacích časů. Tato výjimka by se však neměla vztahovat na dodávku technického zařízení nezbytného pro výrobu, společnou výrobu či vysílání těchto programů. ‚Vysíláním‘ se rozumí přenos a šíření prostřednictvím jakékoli formy elektronické sítě.“

- 4 Článek 16 písm. b) směrnice 2004/18 stanovil:

„Tato směrnice se nevztahuje na veřejné zakázky na služby, které se týkají:

[...]

- b) nabývání, přípravy, výroby nebo společné výroby programového vybavení určeného pro vysílání vysílacími společnostmi a zakázek na vysílací čas“.

Směrnice 2014/24

- 5 Článek 10 písm. b) směrnice 2014/24 stanoví:

„Tato směrnice se nevztahuje na veřejné zakázky na služby, které se týkají:

[...]

- b) pořízení, tvorby, produkce nebo koprodukce programového materiálu určeného pro audiovizuální mediální služby nebo rozhlasové mediální služby, které jsou zadávány poskytovateli audiovizuálních nebo rozhlasových mediálních služeb, nebo veřejných zakázek na vysílací čas nebo dodání programů, které jsou zadávány poskytovatelům audiovizuálních nebo rozhlasových mediálních služeb. [...]“

Skutečnosti předcházející sporu a sporné rozhodnutí

- 6 Skutečnosti předcházející sporu jsou vylíčeny v bodech 1 až 6 napadeného rozsudku. Pro potřeby tohoto řízení je lze shrnout následovně.
- 7 Rozhodnutím C(2007) 5113 ze dne 12. října 2007, rozhodnutím C(2007) 6920 ze dne 27. prosince 2007 a rozhodnutím C(2008) 5344 ze dne 25. září 2008 schválila Evropská komise postupně operační program „Vzdělávání pro konkurenceschopnost“, operační program „Výzkum a vývoj pro inovace“ a operační program „Technická pomoc“, které Česká republika předložila na základě článku 32 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999 (Úř. věst. 2006, L 210, s. 25).
- 8 Ve dnech 14. až 16. dubna 2014 provedla Komise audit veřejných zakázek na vysílací služby spolufinancované Českou republikou s využitím prostředků z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) a Evropského sociálního fondu (ESF) mimo jiné v rámci shora uvedených operačních programů. Ve zprávě z auditu Komise uvedla, že čtyři z těchto veřejných zakázek byly zadány přímo, bez oznámení o zahájení zadávacího řízení. Komise přitom dospěla k závěru, že takové přímé zadání zakázky není přípustné, neboť na tyto zakázky nebylo možné aplikovat výjimku, která se týká „nabývání, přípravy, výroby nebo společné výroby programového vybavení určeného pro vysílání vysílacími společnostmi“, uvedenou v čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18 (dále jen „sporná výjimka“). Dotčené čtyři zakázky byly konkrétně zadány Ministerstvem pro místní rozvoj a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, ačkoli podle Komise se tato výjimka vztahovala pouze na veřejné zadavatele, kteří jsou vysílacími společnostmi.
- 9 Komise na závěr řízení o finančních opravách, které zahájila dne 17. června 2016 a v rámci kterého Česká republika tvrdila, že sporná výjimka se vztahuje nejen na vysílací společnosti, ale na jakéhokoli veřejného zadavatele, přijala sporné rozhodnutí, kterým se ruší část pomoci ESF pro operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost v rámci cílů „Konvergence“ a „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ v České republice a část pomoci EFRR pro operační programy Výzkum a vývoj pro inovace v rámci cíle „Konvergence“ v České republice a Technická pomoc v rámci cílů „Konvergence“ a „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ v České republice. Sporným rozhodnutím přijala Komise vůči České republice finanční opravy.

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

- 10 Návrhem došlým soudní kanceláři Tribunálu dne 18. září 2017 podala Česká republika žalobu znějící na zrušení sporného rozhodnutí. Komise navrhla, aby Tribunál zamítl žalobu jako neopodstatněnou. Do řízení před Tribunálem vstoupila Polská republika jako vedlejší účastnice na podporu návrhových žádání České republiky.
- 11 Na podporu žaloby předložila Česká republika jediný žalobní důvod, vycházející z porušení čl. 99 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1083/2006 ve spojení s čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18. Česká republika konkrétně tvrdila, že přímé zadání sporných veřejných zakázek bylo v souladu s čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18, a že finanční opravy přijaté Komisí proto nebyly oprávněné. Tribunál napadeným rozsudkem zamítl tento jediný žalobní důvod, potažmo žalobu v plném rozsahu.

Návrhová žádání účastnic řízení před Soudním dvorem

- 12 Česká republika navrhuje, aby Soudní dvůr:
- zrušil napadený rozsudek,
 - zrušil sporné rozhodnutí a
 - uložil Komisi náhradu nákladů řízení.
- 13 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:
- zamítl kasační opravný prostředek a
 - uložil České republice náhradu nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

Argumentace účastnic řízení

- 14 Na podporu kasačního opravného prostředku předkládá Česká republika jediný důvod, vycházející z porušení čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18. Cílem tohoto důvodu kasačního opravného prostředku je prokázat, že uplatnění sporné výjimky uvedené v citovaném ustanovení není omezeno na veřejné zakázky na služby zadávané vysílacími společnostmi v roli veřejného zadavatele.
- 15 Jediný důvod kasačního opravného prostředku České republiky obsahuje čtyři okruhy argumentů, které se týkají legislativní historie dotčeného ustanovení, jakož i jeho gramatického, teleologického a systematického výkladu.
- 16 V rámci okruhu argumentů týkajících se legislativní historie čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18 Česká republika předně tvrdí, že Komisí vypracovaný návrh směrnice o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na služby ze dne 13. prosince 1990 [COM(1990) 372 final], který vyústil ve směrnici 92/50, sice vymezil výjimku tak, že se vztahovala jen na koupi programového materiálu vysílacími společnostmi, avšak legislativní proces rozšířil rozsah této výjimky tak, aby se týkala také vývoje, výroby nebo účasti na výrobě programového materiálu vysílacími společnostmi. V takových případech je přitom vysílací společnost poskytovatelem služeb vývoje, výroby nebo účasti na výrobě programového materiálu. Článek 1 písm. a) bod iv) směrnice 92/50 se tudíž měl vztahovat také na veřejné zakázky, ve kterých vysílací společnost nebyla veřejným zadavatelem, nýbrž jeho smluvním partnerem.

- 17 Dále Česká republika tvrdí, že legislativní proces, který vedl k přijetí směrnice 2004/18 a byl zahájen předložením Komisí vypracovaného návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na dodávky, služby a stavební práce ze dne 11. července 2000 [COM(2000) 275 final], dokládá, že unijní normotvůrce upravil spornou výjimku tak, že se týkala programového vybavení „určeného pro vysílání“. Důraz tak byl podle navrhovatelky přenesen na předmět zakázky a její využití namísto osoby, která v této zakázce plní funkci veřejného zadavatele.
- 18 Konečně Česká republika tvrdí, že Komise v návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o zadávání veřejných zakázek ze dne 20. prosince 2011 [COM(2011) 896 final], který vyústil v přijetí směrnice 2014/24, navrhla znění sporné výjimky tak, aby byla omezena jen na veřejné zadavatele, kteří jsou vysílacími společnostmi. Komise s tímto návrhem – podle uvedeného členského státu – znovu neuspěla, neboť čl. 10 písm. b) směrnice 2014/24 v podobě přijaté unijním normotvůrcem obsahuje oproti návrhu Komise širší výjimku a tato výjimka není nijak vázána na osobu veřejného zadavatele. Česká republika navíc tvrdí, že výklad čl. 10 písm. b) směrnice 2014/24 provedený Tribunálem v bodě 73 napadeného rozsudku je nesprávný.
- 19 Česká republika z toho vyvozuje, že výjimka uvedená v čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18 během téměř třiceti let své existence nikdy nebyla omezena na veřejné zakázky uzavírané vysílacími společnostmi v roli veřejného zadavatele. Výklad tohoto čl. 16 písm. b) zastávaný Tribunálem v napadeném rozsudku tedy podle tohoto členského státu popírá výsledek legislativního procesu, v jehož rámci byla přijata tato směrnice, a jiných legislativních procesů v této oblasti, i zjevný záměr unijního normotvůrce vyjádřený v těchto procesech.
- 20 V rámci okruhu argumentů týkajících se gramatického výkladu čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18 Česká republika tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když nepřipustil, že působnost tohoto ustanovení není omezena na veřejné zakázky uzavírané vysílacími společnostmi v roli veřejného zadavatele.
- 21 Tento členský stát připomíná, že Tribunál v bodě 41 napadeného rozsudku připustil, že se výraz „vysílacími společnostmi“ může týkat jak veřejného zadavatele, tak předmětu zakázky a vysílání, a Tribunálu vytýká jeho závěr učiněný v bodech 55 a 56 téhož rozsudku, podle kterého pro vazbu slov „vysílací společnost“ na slova „programového vybavení určeného pro vysílání“ hovoří jen německé jazykové znění, zatímco ostatní jazyková znění jsou nejednoznačná, a že jediná jazyková verze nemůže být základem pro výklad daného ustanovení. Podle řečeného členského státu přitom tuto vazbu potvrzují i jiné jazykové verze, a sice verze česká, řecká, anglická, francouzská, chorvatská, litevská, maďarská, nizozemská, polská, rumunská a slovenská.
- 22 Dále tvrdí, že i kdyby se slova „vysílacími společnostmi“ v čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18 skutečně vztahovala ke slovům „nabývání, přípravy, výroby nebo společné výroby programového vybavení“, ani v takovém případě by sporná výjimka nebyla omezena jen na veřejné zakázky uzavírané vysílacími společnostmi v roli veřejného zadavatele. Toto ustanovení totiž neobsahuje výslovnou formulaci, že vysílací společnost musí být zadavatelem dotčené veřejné zakázky. Jestliže přitom vysílací společnost programový materiál připravuje, vyrábí nebo společně vyrábí, tedy poskytuje plnění, pak podle České republiky nemůže být zadavatelem veřejné zakázky. Tribunál proto podle jejího názoru pochybil, když v bodě 64 napadeného rozsudku odmítl její argumentaci, na kterou tento bod odkazuje.
- 23 V rámci okruhu argumentů týkajících se teleologického výkladu čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18 Česká republika zaprvé tvrdí, že Tribunál dospěl v bodě 57 napadeného rozsudku k nesprávnému závěru, že její argumentace, podle níž se sporná výjimka vztahuje pouze na veřejné zakázky na služby týkající se programového vybavení určeného pro vysílání vysílacími společnostmi bez ohledu na veřejného zadavatele, nemá oporu v bodě 25 odůvodnění směrnice 2004/18. Tento členský stát zdůrazňuje, že zmíněný bod odůvodnění vymezuje působnost sporné výjimky nikoli z hlediska osoby zadavatele, nýbrž z hlediska předmětu zakázky, přičemž podle jejího názoru tento závěr jasně vyplývá ze skutečnosti, že vysílací společnosti nejsou v tomto bodě odůvodnění vůbec zmíněny.

- 24 Zadruhé podle České republiky dospěl Tribunál v bodě 49 napadeného rozsudku k nesprávnému závěru, že vložení slov „určeného pro vysílání“ do čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18 odpovídá záměru unijního normotvůrce „poukázat výslovně na veřejné zakázky na služby zadávané vysílacími společnostmi v souvislosti s programovým vybavením určeným pro vysílání v jakékoli síti elektronických komunikací, včetně internetu“. Tvrdí, že i bez doplnění slov „určeného pro vysílání“ by toto ustanovení nevzbuzovalo žádnou pochybnost ohledně toho, že programové vybavení může být šířeno prostřednictvím jakékoli elektronické sítě, a domnívá se, že právní názor Tribunálu, že tento závěr odpovídá duchu poslední věty bodu 25 odůvodnění směrnice 2004/18, ve které se uvádí, že „ , [v]ysíláním‘ se rozumí přenos a šíření prostřednictvím jakékoli formy elektronické sítě“, je nesprávný.
- 25 Zatřetí se Česká republika domnívá, že Tribunál nesprávně dovodil účel sporné výjimky z rozsudku ze dne 13. prosince 2007, Bayerischer Rundfunk a další (C-337/06, EU:C:2007:786). Věc, ve které byl vyhlášen uvedený rozsudek, se totiž podle České republiky týkala – jak plyne z jeho bodů 2, 23 a 29 – otázek, zda jsou německé veřejnoprávní vysílací společnosti vzhledem ke způsobu svého financování veřejnými zadavateli ve smyslu směrnice 2004/18 a zda lze výjimku týkající se programového vybavení využít i pro úklidové služby. Tento členský stát tvrdí, že závěr uvedený v bodě 62 citovaného rozsudku, podle kterého se sporná výjimka týká veřejných zakázek, jejichž předmětem jsou služby, které se týkají vlastní funkce veřejnoprávních vysílacích společností, byl logicky dán tím, že Soudní dvůr odlišoval úklidové práce od tvorby programového vybavení, a že Soudní dvůr s veřejnoprávností pracoval, aniž tím zamýšlel vytvořit novou podmínku pro použití této výjimky.
- 26 Dále Česká republika tvrdí, že vysvětlení poskytnutá Tribunálem v bodech 38 a 39 napadeného rozsudku, podle nichž základ sporné výjimky spočívá v poslání veřejné služby veřejnoprávních vysílacích společností a sporná výjimka se nevztahuje na veřejné zadavatele, kteří taková poslání veřejné služby neplní, nemají žádnou oporu ve znění rozsudku ze dne 13. prosince 2007, Bayerischer Rundfunk a další (C-337/06, EU:C:2007:786), i když je třeba ze závěrů v uvedeném rozsudku vycházet. Podle navrhovatelky z nich totiž nijak nevyplývá, že by poslání veřejné služby veřejnoprávních vysílacích společností, které spornou výjimku odůvodňuje, mělo být chráněno pouze tehdy, když je vysílací společnost v roli veřejného zadavatele zakázky. Sporná výjimka se tedy podle ní týká i situací, kdy vysílací společnost jedná jako poskytovatel programového vybavení a není veřejným zadavatelem.
- 27 V rámci okruhu argumentů týkajících se systematického výkladu čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18 Česká republika tvrdí, že nesprávnost výkladu tohoto ustanovení podaného Tribunálem vyplývá i z toho, že citované ustanovení obsahuje též výjimku pro zakázky na vysílací čas. U těchto zakázek je přitom podle České republiky nepochybné, že vysílací společnost nemá být v roli veřejného zadavatele, ale v roli poskytovatele charakteristického plnění, tedy vlastního vysílacího času. Tento členský stát zdůrazňuje, že tuto skutečnost nerozporuje ani Tribunál, a v tomto ohledu odkazuje na bod 61 napadeného rozsudku.
- 28 Podle Komise je třeba argumentaci, kterou Česká republika předložila v kasačním opravném prostředku, v celém rozsahu odmítnout a kasační opravný prostředek zamítnout.

Závěry Soudního dvora

- 29 V rámci okruhu argumentů týkajících se gramatického výkladu čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18, kterými je třeba se zabývat v prvním sledu, Česká republika tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když nepřipustil, že znění tohoto ustanovení neomezuje spornou výjimku na veřejné zakázky uzavírané vysílacími společnostmi v roli veřejného zadavatele.
- 30 Zaprvé v souvislosti s argumenty zmíněnými v bodě 21 tohoto rozsudku je třeba poukázat na to, že i kdyby některé jazykové verze čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18 zmíněné Českou republikou mohly podpořit takový gramatický výklad tohoto ustanovení, který tento členský stát prosazuje, nic to nemění na tom, že se tomuto členskému státu nepodařilo prokázat, že mezi jazykovými verzemi

uvedeného ustanovení neexistují rozdíly, ani vyvrátit závěr uvedený v bodě 41 napadeného rozsudku, podle kterého se výraz „vysílacími společnostmi“ může vztahovat jak k „nabývání, přípravě, výrobě nebo společné výrobě programového vybavení“, tak k „vysílání“.

- 31 Stejně tak je patrné, že vložení výrazu „určeného pro vysílání“ do textu čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18, který je z gramatického hlediska nejednoznačný, unijním normotvůrcem vyvolalo rozdíly v jazykových verzích tohoto ustanovení. Žádný z argumentů, které Česká republika v této souvislosti vznesla, nevyvrací skutečnost, že použití tohoto výrazu nevedlo ke gramatické jednoznačnosti většiny jazykových verzí čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18, jak podotkl Tribunál v bodech 41 a 52 až 54 napadeného rozsudku.
- 32 Navíc, jak v podstatě uvedl generální advokát v bodech 77 až 79 svého stanoviska, bulharské a slovinské znění tohoto ustanovení uvedený výraz ani neobsahují a toto opominutí zvyšuje rozdílnost mezi zněními uvedeného ustanovení.
- 33 Tribunál proto v bodě 55 napadeného rozsudku správně připomněl, že ustanovení unijního práva musí být vykládána a používána jednotně na základě znění vypracovaných ve všech jazycích Unie (rozsudek ze dne 6. června 2018, Tarragó da Silveira, C-250/17, EU:C:2018:398, bod 20 a citovaná judikatura) a že v případě rozdílů mezi různými jazykovými verzemi určitého ustanovení unijního práva musí být toto ustanovení vykládáno podle celkové systematiky a účelu právní úpravy, jejíž je součástí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. července 2016, Ambisig, C-46/15, EU:C:2016:530, bod 48 a citovaná judikatura).
- 34 Za těchto podmínek nelze Tribunálu vytýkat, že v bodě 41 napadeného rozsudku dospěl k závěru, že pro účely výkladu uvedeného ustanovení je nezbytné zohlednit cíle sledované právní úpravou, jejíž je dané ustanovení součástí, a její kontext, ani že v bodě 56 napadeného rozsudku rozhodl, že s ohledem na nejednoznačnost různých jazykových verzí předmětného ustanovení musí být argumenty, které Česká republika opírá o znění uvedeného ustanovení, odmítnuty jako neopodstatněné.
- 35 Zadruhé je z těchto důvodů třeba poukázat na to, že argumentace České republiky zmíněná v bodě 22 tohoto rozsudku, která vychází z jednoho z možných výkladů textu čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18, nemůže sama o sobě zpochybnit závěry, ke kterým Tribunál dospěl v bodě 64 napadeného rozsudku a které jej vedly k odmítnutí výkladu tohoto ustanovení navrhovaného uvedeným členským státem.
- 36 V každém případě možnost vysílacích společností vystupovat v roli poskytovatele nemá žádný dopad na otázku, zda se v případě veřejných zadavatelů sporná výjimka vztahuje jen na vysílací společnosti.
- 37 Ve druhém sledu je třeba se zabývat okruhem argumentů České republiky týkajících se legislativní historie čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18.
- 38 Co se týče argumentu zmíněného v bodě 16 tohoto rozsudku, Česká republika nezpochybňuje, že původní návrh Komise, který vyústil ve směrnici 92/50 a ve kterém byla navrhována výjimka týkající se koupě programového materiálu vysílacími společnostmi, stanovil omezení této výjimky jen na zakázky, u nichž je veřejným zadavatelem vysílací společnost.
- 39 Jak přitom správně podotýká Komise, změny, ke kterým došlo v průběhu legislativního procesu s cílem pozměnit původní návrh Komise a na které tento členský stát poukazuje, zpřesnily a doplnily typy služeb, na něž lze spornou výjimku použít. Z takového pozměnění věcné působnosti této výjimky ovšem nelze vyvodit, že by byl těmito změnami rozšířen okruh subjektů, které ji mohou využít.
- 40 Co se týče argumentu zmíněného v bodě 17 tohoto rozsudku a týkajícího se legislativního procesu, který vyústil v přijetí směrnice 2004/18, je třeba poukázat na to, že účelem změn ve vymezení sporné výjimky nebylo přenést důraz na kritérium předmětu zakázky namísto kritéria založeného na osobě

veřejného zadavatele. Důvodem pro to, že unijní normotvůrce vložil do textu výjimky slova „určeného pro vysílání“, byla totiž potřeba reagovat na technologický pokrok, konkrétně na rozmach vysílání po internetu, o čemž svědčí mimo jiné poslední věta bodu 25 odůvodnění směrnice 2004/18.

- 41 V tomto ohledu je třeba připomenout, že o vložení slov „určeného pro vysílání“ do čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18 se zmiňuje doporučení Evropského parlamentu ze dne 19. června 2003 (A5-0242/2003 final) pro druhé čtení ve věci společného postoje Rady k přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby. Na stranách 24 a 25 tohoto dokumentu se u změny 25 uvádí následující „[o]důvodnění“ tohoto vložení: „[n]abývání, příprava, výroba nebo společná výroba programového vybavení vysílacími společnostmi a zakázky na vysílací čas jsou z tvůrčích a vydavatelských důvodů již vyňaty z působnosti směrnice. Účelem této změny je upřesnit, že tato výjimka se z týchž důvodů použije rovněž na činnosti vysílacích společností v oblasti internetu“.
- 42 O tomto vložení se zmiňuje i stanovisko Komise ke změnám navrženým Evropským parlamentem ve druhém čtení ke společnému postoji Rady ze dne 14. srpna 2003 [COM(2003) 503 final]. Na straně 4 tohoto dokumentu se u změny 25 uvádí, že „změnou se podle jejího odůvodnění mění čl. 16 písm. b) s cílem upřesnit, že výjimka se musí vztahovat i na vysílací společnosti v oblasti internetu“.
- 43 Tribunál proto v bodě 49 napadeného rozsudku dospěl ke správnému závěru, že doplnění slov „určeného pro vysílání“ do čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18 neodráží záměr normotvůrce rozšířit působnost sporné výjimky na zakázky zadávané jakýmkoli veřejným zadavatelem v souvislosti s programovým vybavením určeným pro vysílání vysílacími společnostmi.
- 44 Ve třetím sledu je v souvislosti s okruhem argumentů týkajících se teleologického výkladu čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18 třeba z důvodů uvedených v bodech 40 až 43 tohoto rozsudku odmítnout argumentaci České republiky zmíněnou v jeho bodě 24.
- 45 Ani argumenty vznesené tímto členským státem a zmíněné v bodech 23, 25 a 26 tohoto rozsudku nemohou obstát.
- 46 Je totiž třeba konstatovat, že Tribunál v bodě 31 napadeného rozsudku podotkl, že čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18 vylučuje použití pravidel pro zadávání zakázek na určité audiovizuální služby v oblasti vysílání proto, aby byl v souladu s bodem 25 odůvodnění této směrnice vzat v úvahu význam kulturních a sociálních aspektů, které činí použití takových pravidel nevhodným. I když je pravda, jak podotýká Česká republika, že vysílací společnosti nejsou v tomto bodě 25 odůvodnění vůbec zmíněny, tato okolnost nemůže výklad podaný Tribunálem vyvrátit ani potvrdit.
- 47 Kromě toho, přestože se okolnosti projednávané věci liší od okolností věci, ve které byl vyhlášen rozsudek ze dne 13. prosince 2007, Bayerischer Rundfunk a další (C-337/06, EU:C:2007:786), Tribunál v bodech 35 až 38 napadeného rozsudku správně připomněl, že z citovaného rozsudku – konkrétně z jeho bodů 62 a 64 – vyplývá, že Soudní dvůr upřesnil, že zejména s ohledem na citovaný bod 25 odůvodnění se vyloučení použití směrnice týkající se veřejných zakázek na služby vztahuje jen na veřejné zakázky, jejichž předmětem jsou služby, které se týkají vlastní funkce vysílacích společností. Naproti tomu pravidlům unijního práva plně podléhají veřejné zakázky na služby, které nemají vztah k činnostem, které spadají pod plnění vlastního poslání veřejné služby veřejnoprávních vysílacích společností.
- 48 Je nutno poukázat na to, že čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18 musí být s ohledem na skutečnost, že má povahu výjimky, vykládán striktně (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. prosince 2017, Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere, C-408/16, EU:C:2017:940, bod 45 a citovaná judikatura). Sporná výjimka tedy musí být vykládána tak, že se vztahuje jen na zakázky, které zadávají vysílací společnosti v roli veřejného zadavatele proto, aby splnily poslání veřejné služby, jež je jim vlastní.

- 49 Z uvedeného vyplývá, že se Tribunál nedopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 39 napadeného rozsudku uvedl, že se sporná výjimka vztahuje jen na veřejné zadavatele, kteří jsou vysílacími společnostmi, a v bodě 57 téhož rozsudku odmítl argument České republiky v opačném smyslu.
- 50 A nakonec ve čtvrtém sledu je v souvislosti s okruhem argumentů uvedeným Českou republikou a zmíněným v bodě 27 tohoto rozsudku, jímž Česká republika zpochybňuje systematický výklad čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18 podaný Tribunálem, nutno konstatovat, že tyto argumenty nemohou obstát.
- 51 Tribunál totiž předně v bodě 59 napadeného rozsudku konstatoval, aniž to Česká republika zpochybnila, že výjimky stanovené ve zmíněném článku 16 mohou být vymezeny předmětem dotčených zakázek nebo osobou jejich poskytovatele nebo zároveň jejich předmětem i podmínkami spojenými s jejich veřejným zadavatelem. Tribunál proto dospěl v bodě 61 napadeného rozsudku ke správnému závěru, že „nic nebrání tomu, aby bylo více zakázek uvedených v tomtéž písmeni článku 16 [této] směrnice definováno různě, jmenovitě jejich předmětem, veřejným zadavatelem nebo poskytovatelem“. Podle systematického výkladu proto není nepředstavitelné, že pro účely použití čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18 mohou být zakázky, jejichž předmětem je vysílací čas, zadávány vysílacími společnostmi i jinými veřejnými zadavateli, zatímco zakázky, jejichž předmětem je programové vybavení, budou moci být v souladu s cílem sledovaným spornou výjimkou zadávány jen vysílacími společnostmi.
- 52 Dále je třeba poukázat na to, že Česká republika, jak konstatuje Komise, nijak nerozporuje body 50 a 51 napadeného rozsudku, jež se vztahují k další skutečnosti, kterou je při systematickém výkladu čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18 třeba zohlednit. Plyne z nich, že na služby, které jsou předmětem zakázek uvedených v tomto ustanovení, se vztahuje rovněž výjimka uvedená v poznámce pod čarou č. 3 přílohy II B této směrnice, ve znění změněném nařízením Komise č. 213/2008/ES ze dne 28. listopadu 2007 (Úř. věst. 2008, L 74, s. 1), která se týká „smluv za účelem koupě, vývoje, výroby nebo účasti na výrobě programového materiálu vysílacími společnostmi a smluv na poskytnutí vysílacího času“. Z důvodů vnitřní soudržnosti směrnice 2004/18 je třeba mít za to, že sporná výjimka a výjimka uvedená v citované poznámce pod čarou 3 mají stejnou působnost. Způsob, jakým je formulována zmíněná poznámka pod čarou 3, přitom potvrzuje, že zakázky, jejichž předmětem je vysílací čas, mohou být zadávány vysílacími společnostmi i jinými veřejnými zadavateli, zatímco v souvislosti se zakázkami, jejichž předmětem je programové vybavení, jsou zmíněny jen vysílací společnosti.
- 53 Konečně vzhledem k tomu, že ani jedna z účastnic nezpochybňuje závěr učiněný v poslední větě bodu 73 napadeného rozsudku, a sice že směrnice 2014/24 v souladu s tím, co před Tribunálem uvedla sama Česká republika, není na skutkový stav, jehož se projednáváný spor týká, použitelná z hlediska časové působnosti, je třeba konstatovat, že argumenty vycházející z ustanovení této směrnice a z legislativního postupu, který vyústil v její přijetí, jako jsou argumenty zmíněné v bodě 18 tohoto rozsudku, nemohou vyvrátit výklad čl. 16 písm. b) směrnice 2004/18, který v projednávané věci provedl Tribunál.
- 54 Vzhledem k odmítnutí všech argumentů vznesených na podporu jediného důvodu kasačního opravného prostředku je třeba tomuto důvodu kasačního opravného prostředku pro neopodstatněnost nevyhovět a kasační opravný prostředek zamítnout.

K nákladům řízení

- 55 Podle čl. 138 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora, který se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě jeho čl. 184 odst. 1, se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.

- 56 Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a Česká republika neměla ve věci úspěch, je důvodné rozhodnout, že Česká republika ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Komisí.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

- 1) Kasační opravný prostředek se zamítá.**
- 2) Česká republika ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Evropskou komisí.**

Regan

Ilešič

Juhász

Lycourgos

Jarukaitis

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 17. června 2021.

Vedoucí soudní kanceláře
A. Calot Escobar

Předseda pátého senátu
E. Regan